I. <u>Közérdekű adat</u>:

- Minden olyan, személyes adatnak nem minősülő információ, amely egy közfeladatot ellátó szerv kezelésében van, és annak tevékenységére vagy közfeladatának ellátására vonatkozik. Ide tartoznak különösen a gazdálkodással, a megkötött szerződésekkel, valamint a közpénzek felhasználásával kapcsolatos adatok.

- Az **Infotv.** adatelvű megközelítést alkalmaz: **nem egy dokumentum egészét kell közérdekűnek vagy titkosnak minősíteni, hanem az abban szereplő egyes adatokat külön-külön.** Egy szerződés tehát tartalmazhat egyszerre közérdekű adatot, közérdekből nyilvános adatot, személyes adatot és üzleti titkot is.

- „az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy azt átvevő szerv, szervezet vagy személy (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.” [A közérdekű adat fogalma az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 3. § 5. pont (a továbbiakban: Infotv.)]

II. <u>Üzleti titok</u>:

- Minden olyan, gazdasági tevékenységhez kapcsolódó, nem közismert, vagyoni értékkel bíró információ, amelynek titokban tartása érdekében a jogosult az adott helyzetben elvárható lépéseket megtette. (Pl. biztonságosan őrzi, külön hozzáférésekkel érhető csak el, bizonyos személyek tudnak csak róla stb.)

- **NAIH álláspont**: az üzleti titok védelme nem abszolút, és nem írhatja felül automatikusan az információszabadság érvényesülését; **hiába hordoz egy adat üzleti jellegű információt, ha közpénzekhez vagy közvagyonhoz kötődik, akkor főszabály szerint nyilvános**.

  Az üzleti titokra való hivatkozás csak akkor lehet jogszerű, ha az adat nyilvánosságra hozatala aránytalan sérelmet okozna az érintett gazdasági szereplőnek, és ez a sérelem konkrétan igazolható. Önmagában az a hivatkozás, hogy egy adat „érzékeny piaci információ” nem elegendő, továbbá nem elég általános versenyhátrányra utalni, bizonyítani kell, hogy az adat nyilvánossága behozhatatlan versenyelőnyt jelentene a versenytársak számára. Ennek hiányában az üzleti titokra alapított korlátozás jogellenes.

  Az üzleti titok akkor „veszíti el” titkos jellegét, amikor:

  1. közpénzek vagy állami/önkormányzati vagyon felhasználásához kapcsolódik, és

  2. a nyilvánosság nem akadályozza a közfeladat ellátását, viszont elősegíti az átláthatóságot.

Üzleti titok tárgya nem lehet például a szerződéses összeg, ha az közpénz felhasználásához kapcsolódik. Ugyanakkor megmaradhat a védelem olyan adatok esetében, mint például technológiai know-how vagy részletes üzleti stratégiák, ha azok nem szükségesek a közpénzfelhasználás megítéléséhez.

- *„a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó, titkos – egészben, vagy elemeinek összességeként nem közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára nem könnyen hozzáférhető –, ennélfogva vagyoni értékkel bíró olyan tény, tájékoztatás, egyéb adat és az azokból készült összeállítás, amelynek a titokban tartása érdekében a titok jogosultja az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítja."* [az üzleti titok védelméről szóló 2018. évi LIV. törvény 1. § (1) bekezdése]

- *„Közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz – így különösen a védett ismerethez – való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét."* [Info tv. 27. § (3)]

A közpénzekkel és közvagyonnal való gazdálkodás átláthatósága főszabály, az üzleti titok pedig kivétel, amelyet szűken és indokoltan lehet alkalmazni (minden egyes adat esetében külön mérlegelésre van szükség).

NAIH AJÁNJLÁS, ÁLLÁSFOGLALÁS:

NAIH/2016/1911/V sz. ajánlás:

A piaci verseny keretei között működő gazdasági társaság számára az üzleti titoknak minősülő tények, információk, megoldások vagy adatok, amelyekre vállalati, gazdasági terveit, stratégiáját építi, nagy jelentőséggel bírnak, hiszen ezen információkra alapozva hozza meg döntéseit, melyek biztosítják a piacon elfoglalt helyét, így az ilyen információk nyilvánosságra kerülése a piacról való kiszorulását eredményezheti. Az üzleti titok és az információszabadság konfliktusát feloldva az Infotv. 27. § (3) bekezdése – a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának érdekében – közérdekből nyilvános adatoknak minősíti azon „quasi" üzleti titkokat, amelyek a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog

megszerzésével kapcsolatosak. Természetesen egy adott dokumentumban olyan adatok is szerepelhetnek, melyek nem tartoznak az Infotv. 27. § (3) bekezdésében megjelölt adatkörök egyikébe sem, vagy melyeket megfelelően üzleti titokká minősítettek. **Amennyiben a titokgazda megtette a szükséges jogi intézkedéseket (pl. az üzleti titokra vonatkozó részek kifejezett megjelölése, és a védettség indokának részletes kifejtése) az üzleti titok megőrzésére, úgy azt jogosulatlanul nem lehet nyilvánosságra hozni.**

NAIH-695-9/2025 sz. állásfoglalás:

Közpénzzel történő gazdálkodás

A vagyonközpontú megközelítés alapján, az átláthatóság és a közélet tisztasága alaptörvényi követelményeinek fényében, közfeladatot ellátó szervnek minősülnek a közpénzzel gazdálkodó szervezetek és személyek is. *(21/2013. (VII. 19.) AB határozat, 8/2016. (IV. 6.) AB határozat)*

Az *Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése* értelmében „[a] közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni".

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: *Ávtv.*) 5. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy minden az állami vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező szerv vagy személy közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek minősül.

Üzleti titok

Az információszabadság alapvető jogának meghatározó elve a közérdekű adatok nyilvánossága, megismerhetősége. Ebből következik, hogy a törvény erejénél fogva minden közérdekű adat nyilvános. Ugyanakkor az információszabadság nem abszolút alapjog, ugyanis az adat közérdekű megismerhetőségét nem érintve, annak nyilvánossága időlegesen korlátozható.

A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, a lehető legszűkebb körben az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával formailag törvényben korlátozható. (*21/2013. (VII. 19.), AB határozat, 2/2014. (I. 21.) AB határozat*)

A tartalmi követelmény érvényesülésére hivatottak az Infotv.-nek azok a szabályai, amelyek megkövetelik, hogy az adatkezelő felhatalmazása esetén mérlegelje a kért adat kiadásához vagy annak megtagadásához fűződő közérdek fontosságát (Infotv. 27. § (5) bekezdés, 30. §(5) bekezdés). Ezt a mérlegelést az alkotmánybírósági gyakorlat „közérdek-teszt"-nek nevezi. A megtagadás alapját szűken kell értelmezni.

Az információszabadság korlátozhatóságának kereteit az Infotv. pontosítja. A törvény szűk körben elismeri és védelemben részesíti azokat a magánérdekeket, melyek bizonyos információk nyilvánossága kapcsán sérülnének. *[„A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz - így különösen a védett ismerethez - való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna,*

feltéve hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét." (Infotv. 27. § (3) bekezdése)]

Csak akkor korlátozható a dokumentumok adatainak a megismerhetősége, ha az a közérdekű adatok kiadását nem akadályozza. Üzleti titok tárgya nem lehet a szerződéses összeg, valamint nem minősül védendő személyes adatnak a cég képviseletében aláíró személy neve, mivel az közérdekből nyilvános adat.

Az adatelv értelmében az igényelt szerződések üzleti titoknak minősülő adatait külön-külön meg kell vizsgálni és megalapozottan megállapítani, hogy pontosan melyek azok az üzleti titoknak számító adatok, amelyek nyilvánosságra hozatala aránytalan érdeksérelmet okozna.

Konkrétumokkal kell alátámasztani, hogy a kiadni kért dokumentációból mely adat és miért tartozik az Ütv. hatálya alá. Ennek körében pontosan meg kell jelölni, hogy melyek azok a tárgybeli gazdasági tevékenységhez kapcsolódó tények, adatok, amelyek védendőek, meg kell nevezni továbbá azt a konkrét pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdeket, melyet az adatok megismerése sértene. Mindemellett azt is mérlegelni szükséges, hogy ezen üzleti titoknak számító adatok közül melyek azok, amelyek nyilvánosságra hozatala aránytalan sérelmet okozna az adat birtokosának.

A bírói joggyakorlatból megállapítható, hogy az aránytalan sérelem igazolása esetén a közfeladatot ellátó szervnek ***bizonyítani kell, hogy a versenytársakkal szemben olyan mértékű hátrányba kerül, amelynek a vállalása nem várható el tőle. Az adatigénylést ilyen okból megtagadó közfeladatot ellátó szervnek tehát azt kell igazolnia, hogy az adatnyilvánosság a tevékenysége szerinti (rész)piacon behozhatatlan előnyt eredményezne vele szemben a versenytársainak, és ez az előny, illetve a közfeladatot ellátó szervet érő hátrány miben mutatkozik meg, hogyan mérhető.***

BÍRÓSÁGI HATÁROZATOK

BH2022. 181.:

Közérdekű adatok kiadása iránti perben a közérdekű adat nyilvánossága a főszabály, de törvényben meghatározott okokból kivételesen lehetséges az adatok nyilvánosságának korlátozása. A megtagadás okát az adatkezelő köteles bizonyítani, és biztosítani kell a bírósági felülvizsgálat lehetőségét. Amennyiben a korlátozás törvényben rögzített feltételei megvalósulnak, a közérdekű adat kiadását további mérlegelés nélkül meg kell tagadni.

Kúria Pfv.IV.21.519/2018/15. számú ítélete:
Elfogadható konkrét szerződések esetében, hogy nem ismerhető meg az a védett üzleti titok, melynek ismerete más versenytársat indokolatlan előnyhöz juttatna, ugyanakkor a szerződő feleknek tisztában kellett lennie azzal, hogy az állami vagyonról történő rendelkezés miatt, egyes szerződésekhez fokozott nyilvánosság társul. Az üzleti titokra való hivatkozás nem jelent automatikusan mentesülést a nyilvánosságra vonatkozó szabályok alkalmazása alól. Az állami vagyonnal rendelkezés tényéből minden további feltétel nélkül következik, hogy a köztulajdonban álló szervezet ún. „egyéb közfeladatot ellátó szervnek" minősül, függetlenül

attól, hogy ténylegesen ellát-e közfeladatot, illetve, hogy tevékenységét versenykörülmények között végzi-e.

A közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának érdekében az üzleti titok ebben a körben nem feltétlenül jelenti a nyilvánosság korlátját, ugyanakkor **a törvény szűk körben lehetőséget ad a gazdálkodás eredményessége szempontjából fontos védett ismeretek (például technológiai eljárások, know-how, üzleti stratégiák stb.) titkosítására. A gazdasági szereplők jogos pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdeke felülírhatja az információk megismerhetőségéhez fűződő közérdeket, ezt azonban mindig egyedileg, szigorú mérlegelés útján kell eldönteni.**

Amennyiben a titokgazda megtette a szükséges jogi intézkedéseket (pl. az üzleti titokra vonatkozó részek kifejezett megjelölése, és a védettség indokának részletes kifejtése) az üzleti titok megőrzésére, a gazdasági társaság, mint szerződéses partner azt jogosulatlanul nem hozhatja nyilvánosságra.

Kúria Pfv.20.886/2025/8. számú ítélete:

Az információszabadság korlátozása nem lehetséges formai alapokon. Az adatigénylés tárgyát képező dokumentum (a szerződés, annak mellékletei és az egyéb dokumentumok) tartalmának vizsgálatával állapítható meg, hogy az olyan közérdekű adatokat foglal magában, amelyekre valamely nyilvánosságkorlátozási ok kiterjed, és emiatt feltétlenül szükséges a nyilvánosságtól való elzárásuk. **Az üzleti titok, mint megtagadási ok esetén az alapjogi mérlegelés akkor mellőzhető, ha az adatkezelő – a bíróság anyagi pervezetése ellenére – nem tárja a bíróság elé, hogy az üzleti titok védelme, mint megtagadási ok konkrétan mely adattal összefüggésben áll fenn, és ezen adat nyilvánosságra kerülése miként okozna a titokgazda üzleti tevékenysége végzése szempontjából aránytalan sérelmet.**

Fővárosi Ítélőtábla 2.Pf.20.472/2025/10. számú ítélete:

A jogvita érdemi magja az volt, hogy közérdekű / közérdekből nyilvános adatok kiadását az alperes üzleti tevékenységének aránytalan sérelmére hivatkozással csak addig korlátozhatja, ameddig a közérdekből nyilvános adat megismerése nem válik ellehetetlenültté; vagyis a bíróság a kiadás elrendelése mellett feljogosíthatja az adatkezelőt olyan részleges kitakarásra, amely még képes megóvni a védett üzleti érdeket, de nem üríti ki a nyilvánosság-érvényesülést. A Fővárosi Ítélőtábla érdemben abból indult ki, hogy a felperes által kért adatok közérdekű / közérdekből nyilvános jellegét az alperes nem vitatta, a megtagadás (illetve a korlátozás) alapját pedig kifejezetten az Infotv. 27. § (3) bekezdésének azon fordulatára építette, amely szerint a közérdekből nyilvános adat megismerését – üzleti tevékenység szempontjából – aránytalan sérelem esetén lehet korlátozni. **A másodfok hangsúlyozta, hogy e körben először rendszerszerűen azt kell tisztázni: az alperes végez-e piaci jellegű tevékenységet, az adat üzleti titokként azonosítható-e, és ha igen, az adott adat a törvényi szabály alapján nem minősül-e eleve közérdekből nyilvánosnak (különösen az állami vagyon hasznosítására tekintettel).** E vizsgálati logika mentén rögzítette, hogy **a perbeli ingatlan- és díszlethasznosítás piaci környezetben zajló, versenyző tevékenység, amelynél a szerződések tartalma – különösen az árazási elvek és a produkciókhoz kötődő egyedi**

információk – hordozhat üzleti titokként értékelhető elemeket. Ugyanakkor a bíróság azt is kifejtette: mivel mindez az állami vagyon hasznosítását érinti, az Infotv. 27. § (3) bekezdésének rendszeréből következően a „puszta üzleti titok" hivatkozás nem elegendő, és az Üttv. szerinti oltalom sem automatikus ott, ahol a közérdekből nyilvános jelleg fennáll. A lényegi fordulópont az „aránytalan sérelem" tényleges tartalma volt. A Fővárosi Ítélőtábla elfogadhatónak tartotta, hogy a viszonylag szűk piacon az árazási struktúra és tárgyalási pozíciók sérülhetnek, különösen akkor, ha a piaci szereplők az egyes szerződésekből vissza tudják fejteni az alperes árazási elveit. Ezt a kockázatot a bíróság kifejezetten az időbeliség dimenziójához kötötte: az árazás leginkább a bérleti díj és a bérleti időszak hányadosából (egy napra eső díj) következtethető, ezért a bérleti időtartam nyilvánossága olyan többletinformációt ad, amely aránytalan sérelmet okozhat az alperes piaci működésének. Ezzel szemben az egyéb költségtételek tekintetében a bíróság jelezte, hogy azok „titkossága" kétségesebb, mert kevésbé egyediek és piaci ajánlatkéréssel is feltárhatók. Az Infotv. 27. § (3) szerinti „aránytalan sérelem" nem vezethet teljes elzáráshoz ott, ahol a közérdekből nyilvános adat megismerése a transzparenciát szolgálja; viszont a bíróság a nyilvánosság és a piaci versenyérdek összeegyeztetésére célzott, minimális kitakarási megoldást alkalmazhat – jelen ügyben a bérleti időtartam elrejtését –, miközben a bérleti díjak és lényeges pénzügyi adatok megismerhetőségét fenntartja.

Fővárosi Ítélőtábla 9.Pf.20.572/2025/8-II. számú ítélete:

A bíróság a feladatorientált és a vagyon-szempontú megközelítést egyaránt értékelte, és arra a következtetésre jutott, hogy az alperes 100%-os állami tulajdonban álló gazdálkodó szervezetként közfeladatot lát el, tevékenysége és a megkötött szerződései körébe tartozó adatok az Infotv. 3. § 5. pontja alapján közérdekű adatok, továbbá az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésére figyelemmel a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok. Az ítélőtábla kifejtette, hogy egy kizárólag állami tulajdonban álló gazdálkodó szervezetnek nincs olyan vagyoneleme, amely ne minősülne a közpénz- és közvagyon-klauzula alapján közpénznek vagy közvagyonnak, függetlenül attól, hogy az állami vagyonnal, illetve a nemzeti vagyonnal kapcsolatos törvények szűkebb fogalmi meghatározásai szerint egy adott vagyonelem milyen minősítést kap. Az ítélőtábla rámutatott: az Infotv. 26. § (1) bekezdéséből következő kiadási kötelezettség alól kivétel csak akkor lehetséges, ha az alperes valamely törvényi megtagadási ok fennállását igazolja; ezzel összefüggésben az Infotv. 31. § (2) bekezdése alapján a tényállítás és bizonyítás terhe az alperest terheli. **Az alperes a megtagadást döntéselőkészítő adatként történő minősítésre és üzleti titokra alapította, ezért a bíróság részletesen vizsgálta az Infotv. 27. § (5) bekezdése szerinti döntés megalapozását szolgáló adat fogalmát és az ehhez kapcsolódó érdekmérlegelési kötelezettséget, valamint az Infotv. 27. § (3) bekezdése szerinti üzleti titok-korlátokat. A döntés-előkészítő jellegre hivatkozással összefüggésben az ítélőtábla megerősítette: nem elegendő a dokumentum egészére vagy általánosságban a döntés előkészítő jellegre utalni, hanem az alperesnek azt kell pontosan előadnia, hogy a megállapodásban szereplő mely adat milyen konkrét, folyamatban lévő döntési mechanizmusban játszik szerepet, és az adatok nyilvánosságra kerülése milyen módon veszélyeztetné a döntéshozatalt vagy a zavartalan működést.** A bíróság e körben hangsúlyozta azt is, hogy a döntés-előkészítő jelleg fennállása még nem zárja ki automatikusan a nyilvánosságot: az Infotv. 27. § (5) bekezdése szerinti esetekben is el kell végezni az

érdekmérlegelést, és igazolni kell, hogy az adatok megismerésének korlátozásához fűződő közérdek erősebb, mint a megismerésükhöz fűződő közérdek. **A perbeli ügylet értékére és stratégiai jelentőségére tekintettel az ítélőtábla kiemelte, hogy a nemzeti vagyon felhasználásának átláthatósága és társadalmi ellenőrizhetősége kiemelkedő súlyú közérdek, és az alperes csak konkrét, adatszintű indokolással tudja ennek korlátozását igazolni.**

A közérdekű adat kiadásának megtagadása az Infotv. alapján csak akkor állhat meg, ha az adatkezelő nem általánosságban, hanem az egyes adatok szintjén, konkrét döntési mechanizmushoz kötötten és érdemi érdekmérlegeléssel alátámasztva igazolja a nyilvánosság korlátozásának szükségességét, különösen nagy értékű és stratégiai jelentőségű állami vagyon átruházását érintő ügyletek esetén.